# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMĔRĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 135. Mercurĭ, 18 (30) Iunie. 1886.


Nou abonamentŭ
la
*„Gazeta Transilvaniei“.*

Cu I Iulie 1886 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toțĭ onorațiĭ amicĭ și sprijinitorĭ ai foieĭ nóstre.

Prețulŭ Abonamentuluĭ:

**Pentru Austro-Ungaria:**

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

**Pentru România și străinătate:**

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face maĭ ușorŭ și maĭ repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandĕ a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșieĭ sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

*Domniĭ ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.*

Administrațiunea.

## Brașovŭ, 16 Iunie 1886.

Sâmbătă în 14 (26 Iuniu s'a închisŭ sesiunea penultimă a celeĭ din urmă diete ungare cu durata de treĭ anĭ.

Foile guvernamentale nu găsescŭ destule cuvinte a lăuda marea activitate ce a desvoltat'o dieta în acestŭ periodŭ de treĭ anĭ, cu tóte episodele eĭ interesante, înșirândŭ nenumĕratele legĭ ce s'au fabricatŭ și s'au votatŭ în cele douĕ camere din Pesta. Astfelŭ notămŭ între aceste legĭ reforma camereĭ magnațilorŭ, legea de pensionare a funcționarilorŭ, legea catastrală și a caselorŭ de păstrare, regularea Dunăriĭ de susŭ, a Raabuluĭ și a rîurilorŭ afluente, desființarea comununilorŭ de casă în fostele granițe militare, rĕscumpĕrarea de către statŭ a căilorŭ ferate, prelungirea durateĭ dietale dela treĭ la cincĭ anĭ, reforma municipală și comunală și în fine instituțiunea glótelorŭ. Ultimeĭ sesiunĭ de tómnă i s'a reservatŭ prelungirea pactuluĭ vamalŭ și comercialŭ cu Austria, crearea unuĭ codŭ civilŭ, a uneĭ ordine procesuale penale, a uneĭ legĭ polițienescĭ de câmpŭ și montane, înființarea judecătorielorŭ administrative, regularea îndatoririĭ la lucrările publice și în fine regularea Porțilorŭ de ferŭ.

Cetindŭ cineva acéstă listă de legĭ votate și nevotate, ar crede că se pune temeliă la fericirea popórelorŭ din Ungaria, care vorŭ trăi lume albă de acĭ înainte. Din nenorocire, precum amŭ arătatŭ la timpulŭ sĕu, partea cea maĭ însemnată din aceste legĭ au menirea parte a întări elementulŭ maghiarŭ și a slăbi elementulŭ nemaghiarŭ, parte a asigura domnia șovinismuluĭ și cu elŭ alŭ împilărilorŭ și persecuțiunilorŭ spre nenorocirea acestuĭ statŭ.

Și cu tóte astea foile bugetare, maĭ cu sémă cele ce aparŭ în limbĭ „streine,“ cu unŭ fariseismŭ ne maĭ pomenitŭ se încércă sĕ îmbete lumea cu apă rece, că guvernulŭ și dieta n'au fostŭ nevoite sĕ esecute întregŭ programulŭ desfășuratŭ în discursulŭ tronuluĭ cu care s'a deschisŭ dieta din periodulŭ 1884—87, adecă nu s'a ocupatŭ cu luarea de mĕsurĭ escepționale, pentru „înlăturarea agitărilorŭ și frecăriĭlorŭ dintre naționalitățĭ, confesiunĭ și clasele societățiĭ, că nu s'a atacatŭ libertatea presei, nicĭ dreptulŭ reuniunilorŭ și întrunirilorŭ.“

Intr'adevĕrŭ d-lŭ Tisza e multŭ maĭ șiretŭ, decâtŭ ca sĕ vină în dietă cu asemenea legĭ, care l'ar deochia totalŭ în fața opiniuneĭ publice europene, după ce aprópe șĭ-a mâncatŭ credința ca țiganulŭ biserica. Ce maĭ trebue sĕ alarmeze ḑiarele streine cu legĭ escepționale puse în desbaterea dieteĭ, când deja de multŭ practică, cu colegulŭ sĕu d-lŭ Trefort, sistemulŭ ordonanțelorŭ, care nicĭ sancțiuneĭ pré înalte nu maĭ au nevoiă sĕ le supună și nicĭ legea nu maĭ are nicĭ o putere în fața lorŭ? Ce maĭ trebue legĭ trecute prin dietă, când fișpaniĭ și solgăbirăiĭ au deplină putere a împila și persecuta pe toțĭ câțĭ nu jócă după cum cântă frații siameḑĭ Tisza-Trefort? Ce maĭ trebue legĭ în contra „sobolilor“, când gendarmiĭ au puternice argumente à la Mogoșŭ, ca sĕ astupe pentru totdéuna gura „Valahilorŭ“, la cea dintâiu denunțare mișeléscă, fără a maĭ găsi cu cale sĕ se urmeze pe calea legeĭ? Ce maĭ trebue legĭ sancționate, când legea de naționalitate s'a ciuruitŭ de nu s'a alesŭ prafulŭ de ea, când libertatea pressei e în totŭ momentulŭ amenințată de sabia luĭ Damocle, pe care d-lŭ Tisza a sciut'o atêrna printr'o simplă ordonanță deasupra capuluĭ eĭ? Maĭ trebue legĭ, când solgăbirăiĭ au destulă putere a spulbera întrunirile cele maĭ nevinovate, ținute în cestiunĭ școlare și bisericescĭ cum s'au întêmplatŭ destule casurĭ, sub pretextŭ că nu i s'au anunțatŭ „măriei sale?“ De legĭ are nevoiă domnulŭ Tisza, când reuniunĭ române agricole, femeescĭ, de tinerĭ printr'o simplă ordinațiune le desființézǎ orĭ nu li se întărescŭ statutele, séu sub pretextŭ că suntŭ destule — negreșitŭ unguresci — séu că numaĭ se agită prin ele? Legĭ îĭ trebue d-luĭ Tisza, când pentru nisce panclice purtate la nisce nevinovate petrecerĭ, ce au fostŭ permise chiar și în timpulŭ absulutismuluĭ, printr'o simplă ordonanță suntŭ têrîțĭ ómeniĭ la bara tribunaluluĭ și condamnațĭ la închisóre?

Dér cine ar puté enumĕra în cadrulŭ unuĭ articulŭ de ḑiarŭ tóte mĕsurile escepționale cu câte ne-au „fericitŭ“ și ne „fericescŭ“ d-lŭ Tisza cu fratele sĕu întru ordonanță d-lŭ Trefort! Și pentru ce tóte acestea? Insușĭ ministru-președinte unguresců nu e în stare sĕ motiveze aceste mĕsurĭ, căcĭ orĭ de câte orĭ a fostŭ trasŭ la rĕspundere, a declaratŭ că le ia în contra sobolilorŭ pe carĭ nu i-a găsitŭ, în contra Dacoromânișstilorŭ pe carĭ nu i-a vĕḑutŭ; ba a fostŭ nevoitŭ sĕ declare odată chiar în cameră, că legală e lupta Românilorŭ.

E nenorocită decĭ mândria care face sĕ se umfle în pene foile unguresci, când au naivitatea sĕ ḑică că mĕsurĭ escepționale nu s'au luatŭ. E cu atâtŭ maĭ nenorocită cu câtŭ stăpânireĭ unguresci i-a căḑutŭ de multŭ masca de pe obrazŭ și e destulŭ de înfierată chiar și în streinătate; e cu atâtŭ maĭ nenorocită, cu câtŭ e vorba de nisce mĕsurĭ carĭ sapă chiar la temelia putereĭ celorŭ ce le practică.

### Espulsările în Francia.

Abia au părăsitŭ principiĭ pretendențĭ pĕmêntulŭ francesŭ, și republicaniĭ se și gândescŭ sĕ curețe corpulŭ funcționarilorŭ de ceĭ ce n'au principiĭ politice republicane. Intr'o întrunire a președințilorŭ celorŭ treĭ grupurĭ ale stêngeĭ, deputatulŭ Steeg a raportatŭ despre convorbirea ce a avut'o în acéstă privință cu ministrulŭ președinte Freycinet. În numele întregeĭ majorităţĭ republicane, deputațiĭ Steeg, Bizarelli și Desmons au esprimatŭ d-luĭ Freycinet dorința, ca funcțiunile publice sĕ se înlocuéscă cu republicanĭ, și anume funcțiunile înalte. Ministrulŭ președinte respunse, că și guvernulŭ se ocupă cu acéstă cestiune, și că are de gândŭ se o și resolve în acestŭ sensŭ.

Se asigură însĕ, că guvernulŭ francesŭ n'ar fi tocmaĭ înclinatŭ a se ocupa și cu acéstă neplăcută cestiune, care ar fi cu neputință se nu-lŭ aducă în perplesitate. Décă guvernulŭ ar realisa acéstă estravagantă și neumană pretențiune a republicanilorŭ radicalĭ ar espune mizerieĭ o mulțime de familiĭ și dușmănia în contra republiceĭ s'ar mări. Acestŭ „procesŭ de curățire,“ ar da pricină la cele maĭ comune denunțărĭ. Ḑiarele „Temps,“ „Débats“, ba chiar și „République Française“ avertiséză partida republicană, dér nu merge așa departe. Acéstă espedițiune in contra funcționarismuluĭ, ḑicŭ eleeste o nebuniă. Asculta-va maioritatea cameriĭ de sfaturile ce i le dau chiarŭ foile lorŭ? Ceĭ maĭ mulțĭ se îndoiescŭ despre acésta.

### Esportulŭ de spirtŭ din România.

Din Triestŭ se scrie ḑiaruluĭ „Neue freie Presse“:

Pe când România până acum maĭ duoĭ anĭ importa spirtŭ din Austria, acum spirtulŭ forméză în țéră unŭ puternicŭ articolŭ de esportŭ.

Legea română dela 1 Aprilie 1885 după care impositulŭ s'a urcatŭ dela 25 la 40 leĭ și s'a acordatŭ o primă de 25 leĭ, astfelŭ că la eșirea spirtuluĭ din țéra românéscă sĕ ia din ce în ce maĭ marĭ proporțiunĭ.

La Triestŭ se cumpĕră astăḑĭ aprópe numaĭ spirtŭ românescŭ și acésta așa numită *marfă națională* amenință cu totala strâmtorare de pe piéță a spirtuluĭ de proveniență Austro-Ungară. In anulŭ trecutŭ s'a introdusŭ în Triest 1900 hectolitriĭ de spirtŭ din România, pe câtă vreme în anulŭ 1886 până la sfîrșitulŭ luneĭ luĭ Maiu s'a urcatŭ la 5000 hectolitriĭ. In Iunie au sositŭ până acum 1500 hectolitriĭ și sĕptĕmâna trecută s'au negociatŭ încă 3000 hectolitriĭ, care în mare parte vorŭ fi descărcate în cursulŭ aceşteĭ lunĭ.

Introducêndu-se în Austro-Ungaria vamă pe porumbŭ, prețulŭ acestuĭ cereală a scăḑutŭ tare în România, care maĭ fiindŭ acum ajutată și de prima de esportŭ, se silește în a esporta spirtŭ la Triest, căcĭ afară de prețulŭ eftinŭ alŭ porumbuluĭ și de prima de esportŭ, ea se ma bucură și de reducerile prețuluĭ de transportŭ. Aceste împrejurărĭ esercită o presiune nefavorabilă asupra producțiuneĭ austro-ungare. Numaĭ acestorŭ împrejurărĭ se póte în parte atribui scăderea prețuluĭ spirtuluĭ în Galiția, Boemia și chiar și la Viena și grămădirea acestuĭ articolŭ prin magasiĭ.

Se ḑice că fabricanțiĭ ungurĭ arŭ fi făcutŭ demersurĭ că fațǎ cu rĕsboiulŭ vamalŭ sĕ se facă represaliĭ și asupra spirtuluĭ din România.

## SCIRILE ḐILEI.

Maiestatea Sa monarchulŭ a dăruitŭ 1000 fl. v. a. pentru optŭ comune din comitatulŭ *Timișuluĭ*, carĭ au fostŭ inundate de apă.

—x—

Ni se scriu urmĕtórele: Scirea despre *mutarea reședințeĭ episcopieĭ române gr. cat. de Gherla la Deșiu* se confirmă din ce în ce totŭ maĭ tare. Causa principală se ḑice a fi, că Armeniĭ nu voescŭ sĕ dea episcopuluĭ unŭ locŭ maĭ în centru pentru edificarea reședințeĭ. Ministrulŭ de culte și instrucțiune publică încă începe a se împăca cu realisarea ideeĭ de transmutare a episcopuluĭ actualŭ dr. *Ioanŭ Szabo.*“

—x—

*Ministrulŭ de finanțe unguresců* a decisŭ ca dela 1 Ianuariu 1887 sĕ se înființeze unŭ nou perceptoratŭ pentru 40 de comune din comitatulŭ Clușiuluĭ. Reședința acestuĭ perceptoratŭ va fi pe Câmpiă, în opidulŭ Mociu.

—x—

*Cassă de păstrare* se va înființa în curêndŭ și în Blașiu. Statutele eĭ aprobate au sositŭ în Blașiu dela tribunaluluĭ din Alba-Iulia la 24 c.

—x—

Veste bună i se împărtășesce luĭ »Kolozs Köz.« despre Unguriĭ din *Galați*, în România. I se spune, că în timpulŭ maĭ din urmă s'au constituitŭ într'o societate de lectură, ér despre scóla elementară ḑice, că așa este de bună, încâtŭ și Româniĭ cu bucuriă îșĭ trimitŭ (?) copiiĭ lorŭ la învĕțătură în scóla ungurescă. — Jidovulŭ a căruĭ marfă n'are trecere și la a căruĭ șatră nu veḑĭ piciorŭ de omŭ, strigă mereu: »Nu vĕ'mbulḑițĭ, că vĕ dau la toțĭ!«

—x—

De asemenea i se scrie aceleiașĭ foĭ și despre Maghiariĭ din *Bucurescĭ*, că din ḑi în ḑi se consolidéză maĭ tare prin societatea ungurescă ce mereu se sporesce. In unulŭ din centrele orașuluĭ șĭ-au ridicatŭ o hală pom-

pósă, care va servi de sală pentru casină, pentru balurĭ, pentru lucrurĭ de artă şi pentru lectură. Acestŭ edificiu costă ca la 40 mii de francĭ şi se va deschide cam pe la sfĕrşitulŭ verei. — Asta'ı dovadă că suntŭ persecutaţĭ!

—x—

O gróznică *furtună* cu grindină s'a descărcatŭ în sĕptĕmâna trecută peste *Şiria, Galşa* şi *Muszka.* Grindina de mărimea oului de porumbŭ a găuritŭ coperişele caselorŭ. Stratulŭ de ghiaţă era de unŭ pumnŭ de grosŭ pe pămentŭ. In Şiria ferestrele caselorŭ au fostŭ sparte, pasĕrĭ de curte ucise. In unele comune au fostŭ nimicite 60% din sĕmĕnăturĭ. In comitatulŭ *Cianadului* şi anume in douĕ comune a fostŭ nimicitŭ cu totulŭ secerişulŭ, se ḑice că singurŭ erariulŭ a suferitŭ o pagubă de 100,000 fl.

—x—

A sositŭ în Bucurescĭ d. *Bernhart Singer*, referentulŭ Camerei de comerciu din Viena, în cestiunea reînoirei *convenţiunei comerciale* cu România, scrie „Epoca." Se ḑice că d. Singer e însărcinatŭ cu o misiune specială pe lângă guvernulŭ romanŭ.

—x—

S'a stabilitŭ între *guvernulŭ românŭ* şi *francesŭ* o desĕvêrşită înţelegere asupra unui aranjamentŭ comercialŭ provisoriu, care va întra în vigóre la 19 Iuniu viitorŭ. In acelaşĭ timpŭ, ambele guverne s'au angajatŭ reciprocŭ pentru a încheia unŭ tratatŭ de comerciu definitivŭ în celŭ mai scurtŭ timpŭ posibilŭ.

—x—

Cetimŭ în „România": „Aflămŭ că d. *Voisinbey*, ajutorulŭ d-lui Lesseps, care a efectuatŭ tăierea istmului de Suez, a fostŭ chematŭ în *România* spre a'şĭ da părerea asupra portului ce este a se construi la Constanţa. Intrebatŭ, décă póte veni şi asupra onorariului ce pretinde, d. Voisinbey a rĕspunsŭ că primesce cu plăcere însărcinarea ce i se încredinţéză, dér nu primesce nicĭ o plată, decâtŭ numai cheltuielile de drumŭ. A trebuitŭ sĕ fia unŭ Francesŭ ca sĕ fiă aşa de mărinimosŭ!"

—x—

„Curierulŭ românŭ« spune, că nisce *comisionarĭ italianĭ* circulă de mai multe ḑile, prin târgulŭ şi judeţulŭ *Botoşanĭ*, în Moldova, făcêndŭ *cumpărăturĭ de boi.* Preţurile se oferă după greutate.

—x—

Cetimŭ în „Epoca": „Aflămŭ în modulŭ celŭ mai positivŭ, şi desfidemŭ sĕ se susţină contrariulŭ, că *Germania* n'a stăruitŭ câtuşĭ de puţinŭ pentru a se încheia o *convenţiă* în condiţiile în care s'a făcutŭ actuala convenţiune de d-nulŭ Dim. Sturza. Guvernulŭ germanŭ a esprimatŭ numai dorinţa d'a se încheia o convenţie consulară; şi convenţiunea s'a făcutŭ astfelŭ cum s'a presentatŭ camerilorŭ de guvernulŭ nostru, fără a ridica nicĭ o obiecţiune din partea guvernului românŭ. Mai multŭ încă, guvernulŭ germanŭ, prin intermediarulŭ d-lui Busch, şĭ-a esprimatŭ nemulţumirea fiindŭ că s'a presentatŭ Germaniei o convenţiune pe care guvernulŭ nostru trebuia sĕ scie că nu póte s'o impue, şi care face sĕ scadă influinţa germană în România. „Nu vremŭ o convenţiune, a ḑisŭ d. Busch, care trebue impusă cu baionete."

—x—

»Vocea Covurluiului« comunică, că ḑilele acestea s'a esportatŭ prin portulŭ *Galaţĭ* o mare cantitate de vase cu vinŭ, provenite din podgorile din judeţele Putna şi Rîmnicu-Săratŭ. Mai multe mii de vase s'au încărcatŭ pe diferite vapóre şi se vorŭ mai încărca.

—x—

In *Bucurescĭ* s'a comisŭ în sĕptĕmâna trecută o crimă înfiorătóre. Unŭ lipoveanŭ, rusŭ, a fostŭ omorîtŭ împreună cu soţia şi patru copii ai sĕi, dintre carĭ unulŭ de vr'o doi anĭ, de unŭ servitorŭ alŭ sĕu totŭ rusŭ. Motivulŭ crimei a fostŭ furtulŭ. Ucigaşulŭ, în urma energicelorŭ mĕsurĭ ale poliţiei, a fostŭ prinsŭ la Rusciucŭ.

## Congresulŭ naţionalŭ-bisericescŭ gr. or.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

*Sibiiu*, 26 Iuniu 1886.

Şedinţa a VII a congresului gr. or. se deschide la 10 óre a. m.

Presidiulŭ presintă unŭ proiectŭ de regulamentŭ pentru cercetările disciplinare, care se va lua la desbatere în şedinţele viitóre.

Din incidentulŭ, cá mâne sĕ împlinescŭ 13 anĭ dela mórtea marelui Andreiu, Metropolitulŭ ţine unŭ discursŭ, în care desfăşură fasele desvoltărei nóstre bisericescĭ naţionale din timpulŭ celŭ mai recentŭ. Prin conclusiunile discursului sĕu constatéză neperitórele merite ale marelui Archiereu faţă de biserica şi de naţiunea nóstră.

Propune ca Congresulŭ sĕ-şĭ esprime recunoscinţa sa faţă de fericitulŭ prin cea mai completă participare la parastasulŭ, ce se va ţiné mâne în biserica catedrală întru memoria sa. Acéstă propunere se primesce cu unanimitate.

Cu ocasiunea constituirei diferitelorŭ corporaţiunĭ în biserica nóstră s'a ivitŭ adeseorĭ lipsa unei interpretărĭ autentice a § 112 din statutulŭ organicŭ. Nu era adecă »*espres*« ḑisŭ, că gradulŭ alŭ şéselea de consângenitate şi alŭ patrulea de afinitate — care jócă unŭ mare rolŭ la constituirea amintitelorŭ corporaţiunĭ de órece nu se scia, că gradulŭ alŭ şéselea. respective alŭ patrulea, formeză sĕu nu unŭ impedimentŭ — sĕ se înţelégă „*esclusive*« *séu* „*inclusive*«. Congresulŭ în calitatea sa de supremŭ corpŭ legislativŭ a interpretatŭ aşa amintitulŭ § că gradulŭ alŭ şéselea respective alŭ patrulea, sĕ se înţelégă „*inclusive.*"

La ordinea ḑilei fiindŭ totŭ comitetulŭ org., raportorulŭ Bartolomeiu cetesce propunerea comisiunei, în înţelesulŭ căreia congresulŭ sĕ'şi esprime nemulţămirea sa faţă de consistorulŭ metropolitanŭ, din causă că şedinţele sale se convócă fórte neregulatŭ, aşa d. e. în 1883 nu s'a ţinutŭ nicĭ o singură şedinţă, şi sĕ se îndrumeze consistoriulŭ metropolitanŭ, ca pe viitorŭ sĕ se acomodeze regulamentului. *Propunerea acésta se primesce cu unanimitate.*

Acestea momente din şedinţa de astăḑĭ le-amŭ creḑutŭ atâtŭ de importante, ca sĕ vĕ facŭ despre ele amintire. In genere observezŭ, că şedinţele începŭ a deveni mai vióe ca până acuma. N. V.

## O conferinţă preoţéscă.

*Valea Bistriţii*, 19 Iuniu 1886.

(Fine.)

In urmă — totŭ la acéstă cestiune — vorbesce şi d-lŭ protopopŭ Ales. Silasi, care accentuă între altele, că totdéuna între poporŭ se află şi ómeni bunĭ şi ómenĭ rĕĭ; şi nu e holdă în carea sĕ fiă numai grâu curatŭ; dreptŭ aceea îndémnă pre preoţĭ, ca faţă cu cei ce nu umblă în căile dreptăţii şi în legea D-lui sĕ se pórte cu tótă dojana şi mereu sĕ-i mustre, aducêndu-le înainte urîciunea pĕcatului lorŭ.

Sĕ aducŭ pre tapetŭ înclinările rele ale poporului spre bĕuturĭ spirituóse. După multe şi vii discuţiunĭ, încinse între mai mulţĭ preoţĭ, sĕ decide ca în fiecare comună sĕ se formeze „*societăţĭ de temperanţă*", adecă preoţii sĕ formeze astfelŭ de societăţĭ între poporŭ, prin carĭ sĕ contrabalanseḑe interesulŭ Ovreului, opritŭ fiindŭ membrilorŭ sócietăţii a cerceta cârĭuma (hanulŭ) Ovreiului. In urmă se aduce laudă protocolară, atâtŭ poporului din Ruşciorĭ, pentru că deşi cu puţine isvóre de câştigŭ totuşĭ a edificatŭ o biserică aşa de pompósă pentru lauda lui D-ḑeu, — câtŭ şi d-nului protopopŭ tractualŭ, precum şi preotului I. Baciŭ, sub a cărui administrare de atuncĭ s'a edificatŭ biserica. Se defige şedinţa proximă la preotulŭ C. Mureşianu din Şieu-Cristurŭ, unde preotulŭ S. P. Simonŭ va diserta despre »*Esistinţa Ceriului şi a Infernului înainte de crestinismŭ*«, ér la casŭ décă preotulŭ disertante nu ar puté ţiné disertaţiunea din vre-o causă, acéstă disertaţiune o va ţiné preotulŭ M. Palimetti din Ardanŭ.

După finirea conferinţei a urmatŭ prânḑulŭ, în decursulŭ căruia s'au ţinutŭ mai multe toaste şi anume pentru protopopŭ şi pentru octogenarulŭ preotŭ alŭ Ruşciorului, Michăilaşŭ, celŭ mai veteranŭ preotŭ, sânţitŭ de Episcopulŭ Bobŭ, şi care este fratele eroului de pre Someşŭ din 1848 cl. c. r. Michăilaşŭ, mortŭ în 1872.

In urmă, gratulândŭ poporului pentru ţinuta sa românéscă, precum şi pentru primirea ospitală ce a arătat'o faţă de preoţĭ, o singură observaţiune séu propunere, cu ocasiunea de faţă, şi cu privire la tóte conferinţele nóstre preoţescĭ voescŭ a face şi adecă avêndŭ în vedere că poporulŭ nostru românescŭ nu totŭ scie ceti şi scrie, apoi avêndŭ în vedere macsima lui Oppenheim: »*Alles für das Volk, und Alles durch das Volk*:" (Philosophie des Rechts) ar fi pré de lipsă ca la astfelŭ de conferinţe sĕ asiste şi poporulŭ, câtŭ de multŭ, precum şi doi séu trei ómenĭ din fie-care comună a tractului, ca acolo sĕ audă ei cele ce sĕ vorbescŭ despre ei, ca sĕ aibă unŭ succesŭ conferinţele.

Cetirea disertaţiunelorŭ scrise în stilŭ poporalŭ nu puţinŭ folosŭ ar aduce poporului asistentŭ şi l'ar întări în credinţa creştinéscă în unŭ modŭ înbucurătorŭ.

Deşi ar trebui sĕ mĕ restrîngŭ la obiectŭ, totuşĭ nu potŭ ca sĕ nu facŭ o modestă întrebare, atâtŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ, câtŭ şi inteligenţei din Bistriţa şi giurŭ, că ce este causa, de în acestŭ ţinutŭ unde suntŭ mulţi Românĭ cu carte — mai cu sémă în Bistriţa — nu audŭ nicĭ baremĭ pomenindu-se de vre-unŭ despărţĕmêntŭ esistentŭ alŭ Asociaţiunei transilvane? In ţinutulŭ Deşiului şi alŭ Betleanului scimŭ că este despărţĕmêntŭ şi încă e tare şi mare.

Dér credemŭ că câtŭ mai în grabă vom vedé despărţĕmêntulŭ „Asociaţiunei" şi în ţinutulŭ Bistriţei. Aşa sĕ fiă! *Coresp.*

## Importarea lânei şi peilorŭ crude din Rusia.

Camera de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ a primitŭ dela ministerulŭ de agricultură, industriă şi comerţŭ următórea ordinaţiune:

Considerândŭ afacerile actuale ale industriaşilorŭ dela graniţă, m'am gânditŭ sĕ permitŭ importarea de lână şi de piei crude de provenienţă rusă, în cantitatea dorită dér totdéuna pe temeiulŭ deosebitelorŭ încuviinţărĭ ce au sĕ se dea, de aicĭ până la Orşova pe apă, êr de acolo pe calea ferată în vagóne plumbuite, pentru ca sĕ se lucreze în fabricele amintite. Invitŭ decĭ camera se încunosciinţeze imediatŭ cercurile interesate despre acéstă hotărîre a mea, cu adausulŭ ca ele sĕ se adreseze nemijlocitŭ ministeriului ce stă sub conducerea mea, spre a obţiné încuviinţările necesare pentru importarea amintitelorŭ producte crude animalice. Pentru transportarea lânei de óiă şi pielorŭ crude din vorbă cu preţurĭ reduse, începŭ în acelaşĭ timpŭ tractările necesare cu ministerulŭ comunicaţiunei.

Bndapesta, 22 Iuniu 1885.

*Szechenyi* m. p.

## FOILETONU.

### Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Décă ni se părea că este cu neputinţă a trece prin repeḑişŭ séu prin cataractŭ, alegeamŭ drumulŭ celŭ maĭ scurtŭ şi celŭ maĭ sigurŭ pe spinarea munţilorŭ, îmĭ adunamŭ ómeniĭ şi-ĭ puneamŭ se presare întréga cale într'o lăţime corespunḑĕtóre cu rămurele.

După-ce se făcea acésta, puneamŭ cu toţiĭ umĕrulŭ şi transportamŭ pe susŭ vasele până dincolo de primejdiósele repeḑişurĭ. După aceea ne scoboramŭ éră la rîu, ne aşezamŭ în luntri şi urmamŭ maĭ departe drumulŭ nostru până la tabără."

Până în 10 Aprilie se prăpădiră călĕtoruluĭ nostru nouĕ din vasele sale; o perdere câtŭ se póte de simţită. Şi cu tóte acestea espediţiunea încă nu trecuse de tóte cataractele şi repeḑişurile.

In urma migălóselorŭ lucrărĭ împreunate cu atâta perdere de timpŭ posiţiunea ómenilorŭ noştri devenì cu atâtŭ maĭ grea, cu câtŭ şi mijlócele de schimbŭ ale eroului nostru începură a se apropia de sfârşitŭ din ce în ce totŭ maĭ multŭ. Eĭ trebuiau sĕ caute a ajunge câtŭ maĭ curênd la mare, căcĭ altfelŭ puteau sĕ vină într'o situaţiune câtŭ sĕ póte de neplăcută.

In 17 Aprilie ajunse espediţiunea din nou la câteva cataracte. Stanley dete acestorŭ cataracte numele de „cataractele Lady-Alice," de óre-ce aicia era aprópe sĕ se prăpădéscă împreună cu vasulŭ sĕu multŭ iubitŭ.

Undele rîuluĭ curgeau cu o repeḑiciune grozavŭ de mare printr'o albiă de totŭ îngustă. Numaĭ pe marginea torentuluĭ era o făşiă de apă maĭ liniştită. Pe acéstă făşiă plutia călĕtorulŭ nostru împreună cu cincĭ dintre soţiĭ sĕĭ ceĭ maĭ viteji, între carĭ sĕ afla şi Uledi, în vasulŭ adusŭ din Europa. Pe marginea rîuluĭ mergeau maĭ mulţĭ ómenĭ, carĭ ţineau luntrea de o funiă fórte grósă. Lăsândŭ aceştia din nebăgare de sémă funiă ceva cam multă, „Alice" ajunse în torentŭ şi se smulse din mânile celorŭ de pe ţermure. Nenorocitulŭ vasŭ fù împinsŭ cu atâta putere înainte, încâtŭ unulŭ din ceĭ ce se aflau într'ênsulŭ căḑù în apă. Călĕtorulŭ nostru puse la vreme mâna pe elŭ, şi'lŭ scăpà.

„Apucaţĭ lopeţile, iubiţiĭ meĭ, şi fiţĭ voinicĭ! . . . Uledi, la cârmă!. . . Acestea fură," povestesce Stanley, „poruncile, pe care de-abia avuĭ vreme sĕ le dau ómenilorŭ meĭ. Noĭ sburamŭ acum cu o iuţélă ameţitóre printre stâncile, care închidŭ undele rîuluĭ de o parte şi de alta. Sĕlbaticile valurĭ aci ne învêrtiau ca pe o jucăriă, aci ne isbiau cândŭ de unŭ părete, când de celălaltŭ, aci ne aruncau în vêltorile spumegânde şi apoĭ érăşĭ ne ridicau în susŭ şi ne alungau maĭ departe cu unŭ sgomotŭ înfiorătorŭ."

Stanley şi tovarăşiĭ sĕĭ, cu carĭ se afla în nenorocitulŭ vasŭ, îşĭ luaseră norocŭ bunŭ dela viaţă. Frank şi cu Vangvana de pe ţermure îşĭ frângeau mânile de desnădăjduire. Ce s'ar fi alesŭ din eĭ, décă conducĕtorulŭ lorŭ s'ar fi prăpăditŭ în undele rîuluĭ? Eĭ înălţară rugăciunĭ ferbinţĭ către acela, care singurŭ póte ajuta în primejdiĭ aşa de marĭ, şi aceste rugăciunĭ isvorîte din adênculŭ sufletuluĭ în adevĕrŭ şi fură ascultate. După-ce vasulŭ înaintà cu iuţéla descrisă maĭ susŭ treĭ chilometri, undele rîuluĭ sĕ maĭ liniştiră şi călĕtoriĭ noştriĭ îşĭ putură mâna vasulŭ la ţermure.

Acum sĕ putù vedé, câtŭ de tare era iubitŭ călĕtorulŭ nostru de ómeniĭ sĕĭ. Cu toţiĭ alergară spre elŭ cu lacrimĭ de bucuriă în ochĭ, ca sĕ-ĭ dea mâna şi sĕ'şĭ arĕte părerea de bine, pentru că l'au vĕḑutŭ mântuitŭ dintr'o primejdiă aşa de mare. Frank se afla în fruntea tuturorŭ.

Pentru unŭ drumŭ de vre-o 60 chilometri fuseseră de lipsă 37 ḑile, şi cu tóte acestea lupta cu îngrozitórele repeḑişurĭ încă nu sĕ sfârşise.

Ţĕrmuriĭ rîuluĭ se ridicau şi de o parte şi de alta până la o înălţime de 400 metri. Imbulzite de eĭ, undele rîuluĭ se aruncau înainte cu o iuţélă, pe care abia şĭ-o póte omulŭ închipuì. Sub astfelŭ de impre-

## Apelŭ cătră publiculŭ românŭ

Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, apreciândŭ însemnătatea deosebită a femeei pentru crescerea individilorŭ şi prin urmare pentru întréga crescere şi pentru viitorulŭ unui poporŭ, a decisŭ în mai multe adunărĭ generale înfiinţarea unei scóle române superióre de fete în Sibiiu. Edificiulŭ frumosŭ scolarŭ, acomodatŭ cerinţelorŭ, ce sĕ putu face atâtŭ din punctŭ de vedere alŭ instrucţiunei, câtŭ şi din punctŭ de vedere alŭ higienei scolare, este pe terminate, ér tóte celelalte pregătirĭ suntŭ astfelŭ de înaintate, încâtŭ cu începerea anului scolarŭ 1886/7 atâtŭ scóla câtŭ şi internatulŭ împreunatŭ cu ea, sĕ încépă a funcţiona.

Scóla, aparţinêndŭ categoriei scólelorŭ numite prin legea de statŭ scóle *civile*, are de scopŭ a da o cultură generală, decâtŭ care mai înaltă nu se póte da femeei în scólele publice esistente în patriă, şi totodată a oferi ocasiune pentru dobêndirea de cunoscinţe folositóre în ceea ce privesce pratica vieţei, care până acum a fostŭ pré puţinŭ luată în considerare. Ér internatulŭ intenţionéză a oferi copilelorŭ, ce vorŭ veni din afară de Sibiiu, îngrijirile trebuincióse în cele mai favorabile condiţiunĭ.

Astfelŭ scóla şi internatulŭ, făcêndŭ cu putinţa de a'şĭ câştiga nu numai o cultură generală temeinică, o pregătire specială corĕspundĕtóre pentru trebuinţele vieţii şi o bună îngrijire din punctŭ de vedere materialŭ şi moralŭ, aşa precum o ofera cele mai bune institute străine de felulŭ acesta din patria nóstră, ele vorŭ avé faţă cu aceste avantagiulŭ acela, că mai oferă şi ceea ce aceste nu potŭ oferi, adecă: crescere în conformitate cu cerinţele vieţii poporului românŭ şi cultivarea limbei şi literaturei nóstre române.

In urma voturilorŭ adunărilorŭ generale, credêndŭ dér associaţiunea a rĕspunde unei trebuinţe adêncŭ simţite şi generale a poporului românŭ, ea se crede îndreptăţită a aştepte sĕ se vadă sprijinită în lucrarea sa de publiculŭ românŭ prin aceea, că toţĭ din tóte părţile se vorŭ grăbi a-şĭ trimite fetiţele lorŭ la scóla associaţiunei şi a-le încredinţa îngrijirei din internatulŭ înfiinţatŭ de dênsa.

Şi până la informaţiunĭ mai amĕnunţite prin publicarea statutului de organisare, şi a planului de învĕţămêntŭ, după obţinuta aprobare dela locurile mai înalte ne luămŭ voiă a aduce la cunoscinţa publică condiţiunile principale pentru primirea în scóla şi în internatulŭ asociaţiunei.

Pentru primirea în scóla civilă se cere atestatŭ despre absolvarea celorŭ IV clase primare cu succesŭ suficientŭ, eventualŭ atestatŭ de pe o clasă mai înaintată, care dă dreptulŭ de a intra în clasa corĕspundĕtóre mai înaintată a scólei civile. Decă aceste lipsescŭ, facultatea de a puté fi primită în scóla civilă, se va dovedi prin unŭ esamenŭ de primire. Elevele scólei civile vorŭ avé se plătéscă unŭ didactru de 2 fl. pe lună, şi odată pentru totdéuna o tacsă de inmatriculare de 2 fl. v. a. Pentru elevele cursului complementarŭ didactrulŭ se computá cu 5 fl. pe lună şi persónă.

Elevele, carĭ voiescŭ a fi primite în internatŭ, unde pe lângă costŭ, cuartirŭ, încăldĭtŭ, luminatŭ, spĕlatŭ, îngrijire în casŭ de bólă, li se oferă ocasiune a învĕţa limba germană şi francesă în conversaţiă şi lucrurĭ trebuincióse în economia casnică şi viéţa socială, vorŭ avé sĕ plătéscă, afară de didactrulŭ şi tacsa de înmatriculare, şi o tacsă lunară, anticipando de 20 fl. v. a., rĕmânêndŭ, ca pentru trebuinţe speciale cu privire la limba franceză şi musica instrumentală, sĕ se plătéscă órecare cuotisaţiunĭ speciale, moderate, ce se vorŭ stabili din casŭ în casŭ prin coînţelegere cu părinţii.

Elevele esterne, ca şi cele interne, vorŭ avé sĕ fiă provĕdute din alŭ lorŭ cu cărţile trebuincióse şi materialulŭ recerutŭ pentru instrucţiă şi pentru lucrulŭ de mână, la care, pentru cele interne se adauge, încă: 1 ţolŭ séu 1 saltea pentru aşternutŭ, 1 cuvertură de patŭ, 2 perinĭ, 4 feţe de perinĭ, 1 plapomă séu ţolŭ de coperitŭ, 4 ciarşafurĭ (linţolurĭ, lepedee), 4 ştergare, 4 şervete, 1 sacŭ pentru rufele întrebuinţate, apoi cŭţitŭ, furculiţă, lingură, linguriţă, perie de dinţĭ şi săpunŭ, care tóte rĕmânŭ proprietatea fiecărei eleve.

Pentru părinţii, carĭ ar dori ca şi cursulŭ celorŭ 4 classe primare sĕ se facă totŭ în limba română, observămŭ, că scóla reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu funcţionândŭ şi de aci încolo şi fiindŭ a se adăposti şi ea în edificiulŭ scolarŭ alŭ asociaţiunei, va oferi instrucţia primară recerută, ér internatulŭ associaţiunei va oferi îngrijirile trebuincióse întocmai ca şi pentru elevele scólei civile şi în acelêşĭ condiţiunĭ.

Deórece însĕ mai alesŭ acum la începutŭ greutăţile suntŭ mai marĭ în ceea ce privesce întocmirile internatului şi instituirea personalului necesarŭ, didacticŭ şi de supraveghiere, onoratulŭ publicŭ, care reflectéză la scóla şi internatulŭ associaţiunei, pentru mai deplina orientare a comitetului, este rugatŭ a grăbi cu insinuarea copilelorŭ, până celŭ multŭ la 15 Augustŭ st. n. a. c.

Ḑiua deschiderei internatului se va notifica de timpuriu din partea comitetului părinţilorŭ copilelorŭ insinuate.

Din şedinţa comitetului associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, ţinută la Sibiiuîn 21 Iunie 1886.

*Iacobŭ Bologa* m. p., vice-presedintŭ     Dr. *D. P. Barcianu* m. p., secretarŭ.

---

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 29 Iuniu. — „Nemzet“ anunţă, în ediţia de séră, din Bucurescĭ, că în curêndŭ au sĕ reîncépă tractărĭ pentru încheierea convenţiunei comerciale între Austro-Ungaria şi România.

MÜNCHEN, 29 Iuniu. — Prinţulŭ regentŭ Luitpold a depusŭ jurămêntulŭ, conformŭ programului. Rĕspundêndŭ la vorbirea preşedintelui camerei, Frankenstein, accentuà Luitpold gréua datoriă a guvernului, încheià cu dorinţa, ca sĕ-i fiă lui datŭ a puté lucra spre binele poporului bavarezŭ.

PARIS, 29 Iuniu. — Generalulŭ prinţulŭ Murat şi fiulŭ sĕu au fostŭ sterşĭ din lista armatei. Ducele Nemours a dimisionatŭ din funcţiunea de preşedinte alŭ reuniunei de ajutorare a rănițilorŭ.

---

## DIVERSE.

**Cununia.** — D-lŭ *Dumitru Stefanŭ* şi d-na Catinca Stefanŭ născută Priscu, căsĕtoriţĭ.

**Lichiorŭ nutritorŭ.** — Foile din Valenţia aducŭ scirea despre o miraculósă descoperire. Anume italianulŭ Succi, călĕtorindŭ prin Africa, a aflatŭ unŭ lichiorŭ de plante, din care decă béi numai decâtŭ îţĭ trece şi fómea şi setea, căcĭ acéstă bĕutură are o putere nutritóre mai puternică decâtŭ cea mai elegantă friptură de rărunchĭ. Descoperitorulŭ este unŭ adevĕratŭ erou. Martorĭ numĕroşĭ, carĭ petrecŭ cu elŭ ḑiua şi nóptea, mărturisescŭ, că nicĭ nu mâncă, nicĭ nu bea nimicŭ altă, decâtŭ lichiorulŭ descoperitŭ de elŭ şi acestŭ lichiorŭ îi oferă abundantŭ nutremêntŭ pentru susţinerea vieţei. Décă va succede esperimentulŭ d-lui Succi, étă avemŭ deslegată cestiunea diurniştilorŭ din Ungaria.

**Furtună în România.** — In comunele Nana, Obileşti-Nuoi şi moşia Gurbăneşti din plasa Negoeşti, judeţulŭ Ilfovŭ, a bătutŭ pétră cu furtună mare în séra de 10 Iunie c., distrugêndŭ cu desăvêrşire semĕnăturile de tómnă şi primăvară. In Obilescĭ a desvĕlitŭ case şi parte din turla bisericei; în Nana a ucisŭ mai multe oi şi pasĕrĭ; pétra a fostŭ aprópe de mărimea oului de găină. In plasa Olteniţa totŭ în acea séră a fostŭ plóiă cu furtună şi peatră, causândŭ pagubele următóre: In comuna Isvórele a distrusŭ cu desĕvêrşire 30 pogóne vie, 12 cânepă, 250 porumbŭ şi 300 grâu. La comuna Criveţele s'au distrusŭ cu desăvêrşire 44 pogóne viă; 400 grâu, 300 ordŭ, 956 porumbŭ şi 45 fasole de pe proprietăţile locuitorilorŭ. Furtuna, care a fostŭ fórte mare a desrădăcinatŭ arborii, a desvĕlitŭ case, coşare, porumbare, precum şi o móră a d-lui proprietarŭ, unde erau 50 chile rapiţă pe care a ploat'o, a rănitŭ ómenĭ şi copii şi a omorîtŭ paserĭ. Mai multe carĕ ce erau pe câmpŭ au fostŭ sfărêmate şi duse de vêntŭ şi apă la lacululŭ numitŭ Bondacu împreună cu uneltele de agricultură şi hainele ce locuitorii avéu în ele; ér dintre vitele înjugate multe au fostŭ rănite. Unŭ copilŭ de 8 anĭ a fostŭ luatŭ de apă şi furtună, ducêndu'lŭ totŭ în lacululŭ Bondacŭ, care nicĭ până acum nu s'a găsitŭ, cu tóte căutările ce se facŭ. La comuna Rădovanŭ plóea şi furtuna cu pétră au stricatŭ tótă rapiţa secerată; asemenea au distrusŭ şi 100 pogóne grâu.

***

**Israeliţii în armata rusă.** — »Mesagerulŭ guvernului« publică instrucţiunile, avêndŭ de obiectŭ aplicarea legei asupra serviciului militarŭ obligătorŭ cu privire la israeliţĭ. Cei carĭ contravinŭ la acéstă lege se espunŭ la pedepse mai cu sémă bănescĭ.

Nicĭ unui israelitŭ nu i se dă autorisare d'a face comerciu séu d'a începe o industriă órecare mai înainte d'a presinta unŭ atestatŭ că este înscrisŭ în rolurile de recrutare Familia israelitului, care s'a sustrasŭ dela serviciulŭ militarŭ va plăti o amendă de 300 ruble. Se va da unŭ premiu celui care va denunţa pe unŭ israelitŭ, care s'a sustrasŭ dela lege.

***

**Când se face dreptate.** — Advocatulŭ: »Inainte de a-ţĭ comunica sfatulŭ meu trebue sĕ esaminezŭ casulŭ cu tótă seriositatea recerută! —« Clientulŭ aprinsŭ: „La ce sĕ totŭ esaminezĭ aşa îndelungatŭ. „Nu mĭ-ai spusŭ, că dreptatea este pe partea mea?« — Advocatulŭ: »Tragŭ eu acésta la indoiélă? Negreşitŭ că ai tótă dreptatea! Dér că ţi-se va face dreptate, îţĭ potŭ spune numai după o minuţiósă esaminare a codicelorŭ nóstre civile şi criminale.

***

**Necrologŭ.** — *Cosma Anca,* directorŭ la scóla normală din Năsĕudŭ, care ca învĕţătorŭ a servitŭ 38 de anĭ în activitate, în urma unui morbŭ îndelungatŭ de plumânĭ, în alŭ 55-lea anŭ alŭ vieţii şi alŭ 20-lea anŭ alŭ fericitei sale căsĕtorii, în 21 Iuniu 1886 la 10 óre séra îşĭ dĕdù sufletulŭ în mânile Creatorului. Rĕmăşiţele pămêntescĭ s'au aşeḑatŭ spre repausŭ eternŭ în cimitirulŭ gr. cat. din Năsĕudŭ, Miercurĭ în 23 Iuniu a. c.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria eternă.

***

*NECROLOGU.* — *Zoie A. Safrano,* a încetatŭ din viéţă la 15/27 ale curentei lunĭ, în etate de 70 anĭ şi în alŭ 47-lea anŭ alŭ fericitei sale căsĕtorii. Despre acéstă ireparabilă perdere se incunosciinţéză tóte rudele, amicii şi cunoscuţii repausatei.

Ceremonia funebrală se va face Marţĭ în 17/29 ale curentei, la biserica grecéscă a sf. Treimĭ din cetatea Braşovului.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată.

***

**Necrologŭ.** — Sub presiunea cea mai amară a durerei vinŭ a aduce la cunoscinţa tuturorŭ consângenilorŭ şi amicilorŭ, că prea bunulŭ meu părinte *Petru Prodanŭ*, în urma unui morbŭ scurtŭ, şĭ-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului, Sâmbătă în 7/19 Iuniu 1886 la 5 óre, p. m. în alŭ 57-lea anŭ alŭ multŭ agitatei şi sbuciumatei sale vieţĭ. In timpŭ de 26 anĭ a muncitŭ decedatulŭ meu părinte pe sterilulŭ şi spinosulŭ terêmŭ alŭ instrucţiunii naţionale, funcţionândŭ ca învĕţătorŭ şi în urmă în decursŭ de 12 anĭ ca scriitorŭ la tribunalulŭ regiu. ung. din Alba-Iulia până la încetarea din viéţă. Adêncă a fostŭ rana causată prin perderea iubitului meu frate Petru Emiliu Prodanŭ, fostŭ profesorŭ la gimnasiulŭ din Braşovŭ, dér multŭ mai nesuportabilă mĭ-a devenitŭ sórtea prin încetarea din viéţă a tatălui meu şi care'lŭ plânge iubita lui soţiă: Maria Prodanŭ şi ficele: Victoria, Elena, Eugenia mărit: Weber, şi neconsolabilulŭ fiiu:

*Ioanŭ E. Prodanŭ.*

---

### Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Iunie st. n. 1886.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ . . . . | Cump. | 8.54 | Vênd. | 8.67 |
| Argint românesc . . . . . . . . | » | 8.50 | » | 8.60 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . | » | 9.95 | » | 10.00 |
| Lire turcescĭ . . . . . . . . . | » | 11.27 | » | 11.30 |
| Imperialĭ . . . . . . . . . . | » | 10.26 | » | 10.29 |
| Galbenĭ . . . . . . . . . . . | » | 5.88 | » | 5.92 |
| Scrisurile fonc. »Albina« . . | » | 100.— | » | 101.— |
| Ruble Rusescĭ . . . . . . . . | » | 122.— | » | 123.— |
| Discontulŭ . . . | » | 7—10 % pe anŭ. | | |

*Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

---

jurărĭ nu rĕmânea alta de făcutŭ, decâtŭ a ridica din nou vasele pe înălţimile ţĕrmurilorŭ şi a le transporta pe acolo maĭ departe.

Când le spuse Stanley soţilorŭ sĕĭ, că nu este altŭ mijlocŭ de a pĕtrunde maĭ departe, inimile acestora se umplură de gróză. Cu tóte acestea călĕtorulŭ nostru nu întârḑià a'şĭ pune în lucrare planulŭ sĕu cu totŭ zelulŭ recerutŭ, şi chiar a doua ḑi „Lady Alice“ şi maĭ multe canoe se aflau pe vêrfulŭ înălţimilorŭ.

Indigeniĭ de aicĭ, numiţĭ Babvende, carĭ ţinuseră la începutŭ lucrarea călĕtorilorŭ noştri de peste putinţă şi nu voiseră a le da de locŭ mână de ajutorŭ, după-ce primiră dela Stanley unŭ darŭ însemnatŭ, îĭ puseră la 'n-de-mână 600 de ómenĭ,

Cu ajutorulŭ acestora fură ridicate pe vêrfulŭ înaltelorŭ délurĭ şi celelalte vase, după aceea fŭ transportată întréga flotilă cale de cincĭ chilometri şi în sfêrşitŭ fŭ scoborîtă din nou la rîu prin nisce locurĭ nu maĭ puţinŭ prăpăstióse.

Lucrarea acésta uriaşă se îndeplinì până în 15 Maiŭ, şi acum vasele călĕtorilorŭ noştri plutiau din nou pe undele mareluĭ rîu. Numĕrulŭ acestorŭ vase se maĭ înmulţì cu douĕ, pe care Stanley şi le făcù din nisce trunchĭ uriaşĭ.

Sêrmaniĭ ómenĭ erau aşa de obosiţĭ de straşnicile lucrărĭ, pe care avuseră a le îndeplinì, încâtŭ unŭ rĕpausŭ de vre-o-câte-va ḑile era neapĕratŭ de lipsă. Călĕtorulŭ nostru folosì acestŭ restimpŭ pentru facerea unuĭ alŭ treilea vasŭ.

---

### CAPITOLULŬ XXI.

Cataractele Mova. — Uledi fură mărgele. — Ascultarea. — Sfătuirea şi osêndirea. — Frumósa purtare a vêslaşilorŭ. — Stanley agraţiază pe furŭ. — Duşmănia din partea seminţieĭ Babvende produsă prin credinţă deşértă. — Cataractele Massassa şi Zinga. — Frank face o faptă nechibzuită. — Luntrea dispare în vêrtejŭ. — Frank sĕ înecă. — Incercările luĭ Uledi de a'lŭ mântuì. — Jalea luĭ Stanley pentru nereparabila perdere. — Vangvana îşĭ perdù curagiulŭ din nou. — Rĕscóla. — Stanley îşĭ doresce mórtea. — Trupulŭ luĭ Frank nu se maĭ póte găsí.

Stanley avea acumŭ pe lângă vasulŭ adusŭ din Europa 12 canoe marĭ, şi acestea ajungeau pe deplinŭ pentru continuarea călĕtorieĭ. După câtă-va vreme flotila dĕdù érăşĭ de nisce repeḑişurĭ numite: „cataractele Mova.“ Acestea nu fură tocmaĭ aşa de primejdióse, de óre-ce deosebitele vase putură sĕ fiă lăsate pe apă, ţinute şi conduse fiindŭ de pe ţermure. Până în 27 Maiŭ învinseră călĕtoriĭ noştri şi acéstă greutate.

(Va urma.)

### Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Iunie st. n. 1886.

| | |
|---|---|
| Rentă de aurŭ 4% | 106.50 |
| Rentă de hârtiă 5% | 94 95 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 154.50 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 100.60 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 128 50 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 120.50 |
| Bonurĭ rurale ungare | 105.20 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 1C5.20 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 105.10 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 105.10 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 105 10 |
| Bonurĭ croato-slavone | 105.10 |
| Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 100.— |
| Imprumutulŭ cu premiu ung. | 121.25 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 124.90 |
| Renta de hărtiă austriacă | 85.25 |
| Renta de arg. austr. | 86.05 |
| Renta de aurŭ austr. | 117 25 |
| Losurile din 1860 | 139 25 |
| Acţiunile băncei austro-ungare | 865 — |
| Act. băncei de creditŭ ung. | 286.50 |
| Act. băncei de creditŭ austr. | 279.90 |
| Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.92 |
| Napoleon-d'orĭ | 9.97½ |
| Mărcĭ 100 împ. germ. | 61.85 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 125.80 |

### Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Iunie st. v. 1886.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%). | 92½ | 93½ |
| Renta rom. amort. (5%) | 95½ | 96— |
| » convert. (6%) | 87— | 88— |
| Împr. oraş. Buc. (20 fr.) | 31— | 34— |
| Credit fonc. rural (7%) | 105½ | 106¼ |
| » „ „ (5%) | 88¼ | 89— |
| » » urban (7%) | 101¾ | 102½ |
| » » » (6%) | 93— | 94— |
| » » » (5%) | 84¼ | 85— |
| Banca naţională a României 500 Lei | —— | —— |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | —— | —— |
| « » » Naţională | —— | —— |
| Aurŭ contra bilete de bancă | 14 ¾ | 15.¼ |
| Bancnote austriace contra aurŭ | 2.00— | 2.03 |



# Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arĕtându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

*Pentru Austro-Ungaria:*

pe trei lunĭ . . . . . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . . . . . 12 fl. —

*Pentru România şi străinătate.*

pe trei lunĭ . . . . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . . . . . 40 „

**Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“**

# Tarifa anunţurilorŭ si inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ . . . . . . 10%
„ „ „ 5— 8 „ . . . . . . 15%
„ „ „ 9—11 „ . . . . . . 20%
„ „ „ 12—15 „ . . . . . . 30%
„ „ „ 16—20 „ . . . . . . 40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ . . . . . . 50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

## Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugămŭ pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâsia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

# Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

### Predealŭ-Budapesta

| | Trenŭ de persóne | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | — | — | 7.45 | — |
| Predealŭ ( | — | — | 12.50 | — |
| Predealŭ ( | — | — | 1.09 | — |
| Timişŭ | — | — | 1.40 | — |
| Braşovŭ ( | — | — | 2.27 | — |
| Braşovŭ ( | 6.22 | — | 2.55 | — |
| Feldióra | 7.01 | — | 3.38 | — |
| Apatia | 7.33 | — | 4.17 | — |
| Agostonfalva | 8.01 | — | 4.47 | — |
| Homorodŭ | 8.45 | — | 5.42 | — |
| Haşfaleu | 10.10 | — | 7.37 | — |
| Sighişóra ( | 10.29 | — | 8.01 | — |
| Sighişóra ( | 10.39 | — | 8.21 | — |
| Elisabetopole | 11.19 | — | 9.05 | — |
| Mediaşŭ | 11.54 | — | 9 43 | — |
| Copsa micĭ | 12.12 | — | 10.02 10.30 | — |
| Micăsasa | 12.56 | — | 10.50 | — |
| Blaşiu | 1.30 | — | 11.29 | — |
| Crăciunelŭ | 1.45 | — | 11.47 | — |
| Teiuşŭ | 2.11 | — | 11.35 | — |
| Aiudŭ | 2.55 | — | 1 04 | — |
| Vinţulŭ de susŭ | 3.17 | — | 1.30 | — |
| Uiòra | 3.24 | — | 1.39 | — |
| Cucerdea | 3.31 | — | 2.07 | — |
| Ghirisŭ | 4.09 | — | 3 08 | — |
| Apahida | 5.36 | — | 5.08 | — |
| Cluşiu ( | 5.56 | — | 5 35 | — |
| Cluşiu ( | 6.16 | — | — | 8.00 |
| Nedeşdu | 6.37 | — | — | 8.34 |
| Ghirbĕu | 6.53 | — | — | 8.59 |
| Aghirişŭ | 7.08 | — | — | 9.34 |
| Stana | 7.34 | — | — | 10.16 |
| Huiedinŭ | 7.55 | — | — | 11.04 |
| Ciucia | 8.35 | — | — | 12 17 |
| Bucia | 8.53 | — | — | 12.47 |
| Bratca | 9.12 | — | — | 1.21 |
| Rév | 9.31 | — | — | 2.05 |
| Mezö-Telegd | 10 06 | — | — | 3.08 |
| Fugyi-Vásárhely | 10.25 | — | — | 3.39 |
| Várad-Velinţe | 10.35 | — | — | 3.55 |
| Oradia-mare ( | 10.41 | — | — | 4.06 |
| Oradia-mare ( | 10.51 | — | 10.37 | — |
| P. Ladány | 12.37 | — | 1.45 | — |
| Szolnok | 2.58 | — | 5.34 | 8.22 |
| Buda-pesta | 6.00 | — | 10.05 | 10.30 |
| Viena ( | — | — | 10.50 | — |
| Viena ( | 3.00 | 8.50 | 6.05 | — |

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ omnibus | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|---|
| Viena | — | — | — | — | -- |
| Budapesta | 6.47 | 1.45 | 3.15 | 6.20 | 8.00 |
| Szolnok | 10.37 | 3.44 | 7.29 | 9.11 | 11.40 |
| P. Ladány | 1.44 | 5.21 | 8.27 | 11.26 | 2.31 |
| Oradea mare | 5.33 | 6.41 | — | 1.28 | — |
| Várad-Velencze | — | — | 9.45 | 2.00 | . . |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | 9.59 | 2 11 | — |
| Mezö-Telegd | — | 7.14 | 10.28 | 2.34 | — |
| Rév | — | 7.42 | 11.36 | 3.18 | -- |
| Bratca | — | — | 12.10 | 3.41 | — |
| Bucia | — | — | 12.43 | 4.01 | — |
| Ciucia | — | 8.31 | 1.31 | 4.26 | — |
| Huiedin | — | 9.01 | 2.56 | 5.08 | — |
| Stana | — | — | 3.29 | 5.27 | — |
| Aghiriş | — | — | 4.00 | 5.50 | — |
| Ghirbĕu | -- | — | 4.18 | 6.02 | — |
| Nedeşdu | — | — | 4.36 | 6.24 | -- |
| Cluşiu ( | 10.01 | — | 5.05 | 6.43 | — |
| Cluşiu ( | 10.26 | — | — | 7.03 | — |
| Apahida | 10.52 | — | — | 7.26 | — |
| Ghiriş | 12.37 | — | — | 8.51 | — |
| Cucerdea ( | 1.36 | — | — | 9.31 | — |
| Cucerdea ( | 1.48 | — | — | 9.43 | — |
| Uióra | 1.57 | — | — | 9.51 | — |
| Vinţulŭ de susŭ | 2.06 | — | — | 9.58 | — |
| Aiudŭ | 2.46 | — | — | 10.24 | — |
| Teiuşŭ | 3.01 | — | — | 10.44 | -- |
| Crăciunelŭ | 3.45 | — | — | 11.28 | - - |
| Blaşŭ | 4.06 | — | — | 11.44 | — |
| Micăsasa | 4.45 | — | — | 12.18 | — |
| Copşa mic | 5.05 | — | — | 12.36 | -- |
| Mediaşŭ | — | — | — | 1.22 | 6.01 |
| Elisabetopole | — | — | -- | 1.56 | 6.40 |
| Sigişóra | — | — | — | 2.34 | 7.20 |
| Haşfaleu | — | — | — | 3.02 | 8.01 |
| Homorod | — | — | — | 4.41 | 10.05 |
| Agostonfalva | — | — | — | 5.30 | 11.02 |
| Apatia | — | — | — | 6.03 | 11.37 |
| Feldióra | — | — | — | 6.35 | 12.14 |
| Braşovŭ ( | — | — | — | 7.14 | 1.09 |
| Braşovŭ ( | — | — | — | — | 1.50 |
| Timişŭ | — | — | — | — | 2.48 |
| Predealŭ ( | — | — | — | — | 3.23 |
| Predealŭ ( | — | — | — | — | 4.56 |
| Bucurescĭ | — | — | — | — | 9.40 |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

### Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Teiuşŭ | 11.09 | — | 3.56 |
| Alba-Iulia | 11.46 | — | 4.27 |
| Vinţulŭ de josŭ | 12.20 | — | 4.53 |
| Şibotŭ | 12.52 | — | 5.19 |
| Orăştia | 1.19 | — | 5.41 |
| Simeria (Piski) | 1.48 | — | 6.08 |
| Deva | 2 35 | — | 6.39 |
| Branicĭca | 3.04 | — | 7.04 |
| Ilia | 3.36 | — | 7.29 |
| Gurasada | 3.50 | — | 7.41 |
| Zam | 4.25 | — | 8.12 |
| Soborşin | 5.09 | — | 8.49 |
| Bĕrzova | 5.56 | — | 9.29 |
| Conopŭ | 6.18 | — | 9.49 |
| Radna-Lipova | 6.57 | 6.14 | 10.23 |
| Paulişŭ | 7.12 | 6.30 | 10.37 |
| Gyorok | 7.27 | 6.47 | 10.52 |
| Glogovaţŭ | 7.56 | 7.17 | 11.18 |
| Aradŭ | 8.10 | 7.32 | 11.32 |
| Szolnok ( | 2.39 | — | 4 53 |
| Szolnok ( | 3.16 | — | 5.10 |
| Budapesta | 6.50 | — | 8.16 |
| Viena | — | — | 6.05 |

### Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ acceleratŭ | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Viena | 11.00 | — | — |
| Budapesta | 8.05 | — | 8.00 |
| Szolnok ( | 11.02 | — | 11.40 |
| Szolnok ( | 11.12 | — | 12.00 |
| Aradŭ | 3.37 | — | 5.25 |
| Glogovaţŭ | 4.13 | — | 6.19 |
| Gyorok | 4.38 | — | 6.46 |
| Paulişŭ | 4.51 | — | 7.00 |
| Radna-Lipova | 5.10 | — | 7.23 |
| Conopŭ | 5.38 | — | 7.51 |
| Bêrzova | 5.57 | — | 8.10 |
| Soborşin | 6.42 | — | 5.58 |
| Zam | 7.14 | — | 9.28 |
| Gurasada | 7.43 | — | 9.56 |
| Ilia | 8.01 | — | 10.17 |
| Branicĭca | 8.21 | — | 10.38 |
| Deva | 8.47 | — | 11.05 |
| Simeria (Piski) | 9.05 | — | 11.23 |
| Orăştiă | 10.10 | — | 12.24 |
| Şibotŭ | 10.34 | — | 12.53 |
| Vinţulŭ de josŭ | 11.04 | — | 1.22 |
| Alba-Iulia | 11.19 | — | 1.40 |
| Teiuşŭ | 12.05 | — | 2.24 |

### Aradŭ-Timişóra

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 6.00 | — | 8.18 |
| Aradulŭ nou | 6.23 | — | 8.32 |
| Németh-Ságh | 6.48 | — | 8.51 |
| Vinga | 7.19 | — | 9.07 |
| Orczifalva | 7.38 | — | 9.20 |
| Merczifalva | 7.56 | — | 9.32 |
| Timişóra | 8.42 | — | 10.09 |

### Simeria (Piski) Petroşenĭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Simeria | — | 11.50 | 2.23 |
| Streiu | — | 12.27 | 3.00 |
| Haţegŭ | — | 1.19 | 3.49 |
| Pui | — | 2.10 | 4.40 |
| Crivadia | — | 2.57 | 5.28 |
| Baniţa | — | 3.35 | 6.07 |
| Petroşenĭ | — | 4.04 | 6.39 |

### Timişóra-Aradŭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Timişóra | 6.02 | — | 5.00 |
| Merczifalva | 6.40 | — | 5.50 |
| Orczifalva | 6.52 | — | 6.07 |
| Vinga | — | — | 6.32 |
| Nemeth-Ságh | — | — | 6.53 |
| Aradulŭ nou | — | — | 7.24 |
| Aradŭ | — | — | 7.40 |

### Petroşenĭ—Simeria (Piski)

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus | Trenŭ de pers. |
|---|---|---|---|
| Petroşenĭ | 6.49 | 9.33 | — |
| Baniţa | 7.27 | 10.14 | — |
| Crivadia | 8.06 | 10.54 | — |
| Pui | 8.50 | 11.37 | — |
| Haţegŭ | 9.31 | 12.17 | — |
| Streiu | 10.16 | 12.58 | — |
| Simeria | 10 53 | 1,35 | — |

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.